

سرنوشت دولت بعدی انگلیس در دست اسکاتلندی‌ها

پنجاه‌وششمین انتخابات پارلمانی انگلیس که امروز برگزار می‌شود از هر نظر در تاریخ این کشور عجیب و بی‌سابقه به حساب می‌آید.

محمد کرباسی: پنجاه‌وششمین انتخابات پارلمانی انگلیس که امروز برگزار می‌شود از هر نظر در تاریخ این کشور عجیب و بی‌سابقه به حساب می‌آید.

برخلاف همه رای‌گیری‌های گذشته که هر 5 سال یک‌بار برای انتخاب نمایندگان مجلس عوام برگزار می‌شود در انتخابات این دوره هیچ‌کس نمی‌تواند پیش‌بینی کند که چه بر سر دولت آینده می‌آید. به همین خاطر رای‌گیری امروز به «غیرقابل پیش‌بینی‌ترین» انتخابات انگلیس مشهور شده و با اختلاف‌های گسترده میان افکارعمومی به احتمال بسیار هیچ‌کدام از احزاب مطرح سال‌های گذشته نمی‌توانند اکثریت آرا یا حداقل نزدیک به اکثریت را به دست آورند. در این میان اما اسکاتلندی‌ها با یکه‌تازی حزب ملی‌گرای اسکاتلند شگفتی‌ساز شده‌اند و می‌خواهند انتقام همه‌پرسی استقلال را بگیرند.

دیگر اوضاع در انگلیس هم عوض شده است؛ زمانی 2 حزب اصلی محافظه‌کار و کارگر یکه‌تاز انتخابات انگلیس بودند و آرا به صورت معمول بین آنها تقسیم می‌شد. حالا اما زمان قدرت‌نمایی احزاب دیگر است. به همین خاطر برای نخستین بار در تاریخ این کشور رهبران احزاب مجبور به برگزاری مناظره تلویزیونی شدند تا سر مسائل مهم که اتفاقاً اکثرشان غیرسیاسی هستند با هم بحث داشته باشند. پارلمان انگلیس از 2 مجلس عوام و اعیان (لردها) تشکیل شده است. مردم اما فقط می‌توانند تنها نمایندگان مجلس عوام را انتخاب کنند و مجلس لردها همچنان انتصابی است.

در زمان تبلیغات انتخاباتی امسال به خاطر شرایط اروپا، اقتصاد یکی از مهم‌ترین مسائل مطرح بود. مردم انگلیس در این دوره دغدغه جدی درباره کاهش کسری بودجه این کشور و افزایش نرخ اشتغال دارند. مهاجرت هم یکی از مهم‌ترین نگرانی‌های افکارعمومی بوده است. یکی دیگر از مهم‌ترین چالش‌های انتخاباتی احزاب انگلیس اما مسئله عضویت در اتحادیه اروپاست. حزب محافظه‌کار وعده داده است در صورت دستیابی مجدد به قدرت، همه‌پرسی برای خروج از اتحادیه اروپا در سال 2017 برگزار کند. مسئله یکپارچگی بخش‌های مختلف بریتانیا (شامل انگلیس، ولز، اسکاتلند و ایرلندشمالی) هم از دیگر موارد مطرح در زمان تبلیغات انتخاباتی بود.

نبرد برای 650 کرسی

دیگر در انگلیس نبرد اصلی فقط میان محافظه‌کار و کارگر نیست. براساس آخرین نظرسنجی‌ها حزب محافظه‌کار به رهبری دیوید کامرون به همراه حزب کارگر به رهبری اد میلیبند به عنوان حزب اصلی مخالف دولت احتمالاً شانه‌به‌شانه هم می‌توانند حداکثر 34 درصد آرا به دست آورند. احزاب کوچک‌تر در این دوره، حساب و کتاب سنتی انتخابات را به هم ریخته‌اند و «حزب ملی‌گرای اسکاتلند» به رهبری نیکلا استورجن حالا به احتمال زیاد سومین قدرت در این انتخابات خواهد شد.

احتمال اینکه هیچ‌یک از احزاب اصلی در این انتخابات موفق به کسب اکثریت کرسی‌های مجلس عوام (376 کرسی، نصف در علاوه یک) نشوند، بسیار زیاد است. به همین خاطر انگلیس احتمالاً با آنچه به «پارلمان معلق» مشهور است مواجه خواهد شد. پارلمان معلق به وضعیتی اطلاق می‌شود که در آن هیچ‌یک از احزاب نتوانند اکثریت کرسی‌های مجلس عوام را در اختیار گیرند. در این شرایط است که هیچ حزبی نمی‌تواند بدون حمایت آرای سایر احزاب تشکیل کابینه دهد.

از دولت ائتلافی تا دولت اقلیت

در انتخابات سال 2010 حزب محافظه‌کار به رهبری کامرون توانست 307 کرسی پارلمان از مجموع 650 کرسی را به دست آورد و پس از مذاکرات مفصل با حزب لیبرال دمکرات‌ها تشکیل دولت ائتلافی دهد. نتیجه انتخابات این دوره اما لزوماً ممکن است به تشکیل دولت ائتلافی منجر نشود و اوضاع پیچیده‌تری به وجود آید. براساس قوانین در صورت رسیدن به نتیجه پارلمان معلق کامرون تا زمان توافق احزاب به عنوان نخست‌وزیر کار خود را ادامه می‌دهد. در شرایط اینچنینی حزبی که بیش از همه کرسی در مجلس عوام به دست آورده می‌تواند دولت اقلیت تشکیل بدهد. دولت اقلیت اما کارش به سادگی نخواهد بود.

در شرایطی دولت اقلیت حزبی که بیشترین کرسی‌ها را به دست آورده وارد توافق رسمی با احزاب کوچک‌تر می‌شود که هنوز برخلاف دولت ائتلافی اکثریت کرسی‌ها را در اختیار ندارد. به همین خاطر برای هر مسئله‌ای نیاز به رأی نمایندگان مجلس عوام

پیدا می‌کند و باید با یک مسئله پیچیده دست و پنجه نرم کند. در صورتی که حزبی که بیشترین کرسی‌ها را ندارد هم به تنهایی دولت اقلیت را تشکیل دهد خطر فروپاشی کابینه هر روز و هر ساعت وجود دارد. وضعیت دیگر این است که حزبی که بیشترین کرسی‌ها را دارد می‌تواند با حزبی دیگر غیررسمی توافق کند که اگر حزب مخالف قصد «رأی عدم‌اعتماد» داشت، علیه حزب حاکم رأی ندهد تا دولت پایدار بماند.

در صورتی که دولت اقلیت رأی اعتماد پارلمان را از دست بدهد نخست‌وزیر جایگزین 14 روز وقت دارد دولت خود را تشکیل دهد. در صورتی که رأی اعتماد دوم هم شکست بخورد انتخابات جدیدی باید برگزار شود. نظرسنجی‌های صورت‌گرفته نشان می‌دهد کابینه جدید انگلیس مانند 5 سال گذشته خواهد بود یا دولتی اقلیت تشکیل می‌شود که در آن صورت انگلیس کابینه‌ای بسیار متزلزل خواهد داشت.

برگ برنده اسکاتلندی‌ها

اسکاتلندی‌ها در همه‌پرسی استقلال خود شکست خوردند اما اکنون به‌نظر می‌رسد آنها برای انتقام به انتخابات پارلمانی بازگشته‌اند. از مجموع 650 کرسی پارلمان 59 کرسی متعلق به اسکاتلند است و وضعیت «حزب ملی‌گرای اسکاتلند» به رهبری نیکلا استورجن در نظرسنجی‌ها بسیار خوب به‌نظر می‌رسد. به همین‌خاطر این حزب می‌تواند احتمالاً با در اختیار گرفتن 53 کرسی نقش مهمی در انتخابات این دوره بازی کند که این مسئله نقش اسکاتلندی‌ها را بسیار پررنگ‌تر از گذشته می‌کند.

در یک روند بی‌سابقه که برای بسیاری متعجب‌کننده بود طی چندماه گذشته بسیاری از رای‌دهندگان اسکاتلندی با رویگردانی از حزب کارگر به این حزب متمایل شده‌اند. از چند روز پیش به همین‌خاطر حرف و حدیث احزاب انگلیس در این رابطه شروع شده و برخی از مقام‌های حزب‌های محافظه‌کار و کارگر خواستار محدود شدن قدرت آرای اسکاتلندی‌ها شده‌اند.

آنها گفته‌اند که حزب ملی‌گرای اسکاتلند نباید در شرایطی قرار بگیرد که بتواند درباره مسائلی که به این منطقه هم مرتبط نیست و مربوط به داخل انگلیس می‌شود حقی مانند وتو داشته باشد. با همه این حرف‌ها اما نیکلا استورجن را باید چهره مهم انتخابات امروز دانست؛ کسی که احتمالاً طی ماه‌های آینده نقش جدی‌تری در صحنه سیاسی انگلیس بازی می‌کند. ایرلند شمالی هم 138 نامزد در انتخابات پارلمانی بریتانیا دارد. بیشتر احزاب ایرلند شمالی در انتخابات امسال به دنبال اختیارات مالی بیشتر برای خود هستند.